

Donitsi

Pakkaslumi narskui automme renkaiden alla, kun me ajoimme pihaan. Matka oli ollut pitkä, ja kaikkien hermot olivat kireällä. Kuitenkin, kun työnsin nenäni ulos kirpeään pakkaseen, saatoin tuntea siinä leijuvan innostuksen, jota säteili jokaisesta meistä. Isoveljeni Ilpo yritti näyttää vielä vihaiselta äidille, koska heillä oli ollut autossa riitaa musiikeista. Äiti näytti jo unohtaneen riidan.

Talo oli tumman havun vihreä ja sen ympärillä kasvoi paljon koivuja. Puut olivat täynnä tuulenpesiä ja suuri osa oli hauskaasti vinksallaan ja kiemuralla. Näin nurkan takana vilahtavan jotakin vaaleaa. kermanvärinen iso kissa hyppäsi keveästi talon katolle. Se näytti katsovan meitä hyvin arvostelevasti ja seurasi synkillä silmillään matkaamme autolta talon kuistille.

Seisoimme hermostuneina ovella koputettuamme ensin siihen oudolla kissa-aiheisella ovenkolkuttimella. Kun katsoin ympärilleni, näin muitakin kissakuvioisia tai kissanmuotoisia esineitä kuistilla. Ovi avautui ja olin hyvilläni päästessäni sisään pois kissan tuijotuksesta. Peruutin sisään katsellen kiinnostuneena pientä kastelukannua, jossa oli kuvioina runsaasti ilmeisesti kissan silmiä.

Ilpo oli kaivanut esiin kännykkänsä ja yritti näyttää välinpitämättömältä. Näin äidin röyhelöisen helman pistävän esiin repaleisen tumman verhon takaa ja kuulin isän matalan äänen lisäksi tuntemattoman naisäänen. Potkin kengät jalastani ja lähdin uteliaana kohti keskustelijoita. En voinut vastustaa kiusausta tönäistä Ilpoa mennessäni ohi. Hän murahti yllättyneenä ja nauroin.

Vanhempamme juttelivat vanhan rouvan kanssa, joka oli pynttäytynyt yltä päältä kissa-aiheisiin vaatteisiin. Hänen kantansa oli selvä. Kuulin kyllä myös koiran haukuntaa talosta ja Pirjoksi esittäytynyt rouva kertoi omistavansa myös koiran. Oli aika käydä itse asiaan. Pirjo johdatti meidät peremmälle taloon.

Hymyni ylettyi varmasti korvasta toiseen, kun ajattelin tulevaa ja päästessämme toiseen huoneeseen en voinut pidätellä hihkaisua. Siinä ne nyt olivat. Kissanpentuja ympäri huonetta. Sohvan selkänojalla, pöydän alla ja huonekasvien seassa. Laskin niitä olevan neljä. Viides kissa oli aikuinen, se ulkona mulkoillut. En välittänyt sen negatiivisesta asenteesta. Seisoin vain ja hymyilin.

Äkkiä tulin hyvin surulliseksi. Olimme ottamassa uutta kissaa, joten voit arvata, mitä edelliselle tapahtui. Noin vuosi sitten. Se oli ollut minun paras kaverini ja kotona oli tuntunut hyvin tyhjältä ilman sitä. Se oli ollut aina paikalla ja ystävällinen. Rauhallinen ja suloinen. Vanhoilla päivillään se oli ollut kuitenkin hyvin huonossa kunnossa. Se ei ollut jaksanut pestä itseään, sen turkki oli ollut kiilloton ja takussa, silmät rähmäiset ja liikkuminen vaikeaa. Oli ollut tuskallista katsoa sen hidasta liikkumista, kun se ei ollut pystynyt hyppäämään edes tuolille tai sieltä alas.

Veimme sen eläinlääkäriin äidin kanssa. Vaikka tiesimme tuloksen, olimme järkyttyneitä, kun eläinlääkäri oli ehdottanut, että päästäisimme sen pois kivuistaan jo muutaman päivän

päästä. Kun pääsimme kotiin, olimme vain itkeneet ja tuudittaneet Nipsua sylissämme ja kertoneet, kuinka paljon rakastimme sitä. Pidimme sille kauniit hautajaiset ja hautasimme sen mökille, jossa on vieläkin hieno hautakumpu. Se oli ollut murheellinen päivä.

Havahduin maailmoistani johonkin. Tuntui kuin minua tuijotettaisiin. Pyyhkäisin poskelle vierähtäneen kyöneleen pois ja katselin ympärilleni. Äiti ja Ilpo yrittivät saada pentuja esiin sohvan alta, mutta huonoin tuloksin. Isä jutteli ovelle ilmestyneen miehen kanssa. Katsoin vasemmalle ja näin kermanvärisen kissan katselevan minua. Miksei se voinut jo jättää minua rauhaan?

Takaani kuului hento naukaisu. Unohdin emokissan ja käännyn nojatuolissa ryhdikkäästi istuvan pikkuisen raidallisen kisun puoleen. En voinut mitään voihkaisulleni. Pentu oli taitanut osua suoraan söpösuoneeni. Se oli selvästi eri maata kuin sisaruksensa. Tämä pentu katsoi suoraan minuun kirkkailla silmillään eikä kavahtanut, kun ojensin kättäni sitä kohti. Se nuuhkasi sitä kostealla nenällään ja hieraisi poskellaan rannettani. Tulimme heti hyvin juttuun ja jotenkin tuntui, kuin meillä olisi jokin erityinen yhteys. Emo näytti leppyvän minulle ja tuli pentunsa luo viereeni.

Äiti oli saanut yhden mustan pennun syliinsä. Kissa ei näyttänyt nauttivan oloistaan yhtä paljon kuin äiti. Ilpo leikitti kahta vaaleaa pentua kuulokkeillaan. Kissa, johon olin tutustunut, säntäsi myös mukaan leikkiin.

Pirjo toi meille kulhon täynnä popcornia. Veljeni vaihtoi kissat poppareihin ja kissat vaihtoivat veljeni emoonsa. Äitikin oli jo hellittänyt otteensa siitä mustasta pentuparasta. Hän ja Pirjo alkoivat puhua pentujen hoidosta. Istahdin nojatuoliin ja yllätyksekseni syliini hyppäsi erityispentuni. Se tassutti suoraan ristissä olevien jalkojeni keskelle ja käpertyi siihen sulattaen säälimättä sydämeni.

Emme voineet vielä saada pentua meille, koska ne eivät olleet vielä luovutusiässä, mutta valitsisimme nyt sopivan, ettei Pirjo myisi kaikkia pois joillekin muille ostajille. Minä halusin ehdottomasti sylissäni kovaäänisesti kehräävän raidallisen pennun ja muutkin tuumasivat sen olevan paras vaihtoehto.

En oikein päässyt paijaamaan muita kissanpentuja, sillä yksi oli koko loppuajan sylissäni. Rapsutin sitä korvan takaa. Se näytti ikionnelliselta, taas uusi yhteneväisyys meidän välillämme. "Ira!" isä kutsui minua eteisestä. Oli aika lähteä kotiin. Nostin varoen pennun pois sylistäni ja nousin ylös. Vastahakoisesti laahustin muun perheen luo eteiseen tuntien pienet hämmentyneet silmät polttamassa selkääni.

Juttelimme lähes koko matkan autossa vain kissoista. Paitsi isä, joka puhui jotakin liikepuhelua ja hyssytteli meitä toistamiseen. Minä nukuin lopun matkasta ja näin kissanpennuntäyteisiä unia. Kotiin tullessamme oli jo myöhä. Menimme heti nukkumaan, mutta minä en saanut unta. Olin nukkunut jo autossa ja mieleni oli täynnä pennunkarvaisia pieniä kissoja.

Sitten, ikuisuudelta tuntuneiden viikkojen jälkeen tuli vihdoin pennun noudon aika. Tuskallisen pitkäveteiselle matkalle lähdimme minä ja äiti. Viimein olimme perillä Padasjoella ja pitkän möykkyisen metsätien jälkeen edessämme siinsivät ne kiemuraiset

koivut. Pihassa näin taas vanhan tuttuni, mulkoilevan kissan. Mutta tällä kertaa se ei mulkoillut meitä vaan näytti uteliaalta ja jopa ystävälliseltä. Suretti ajatella, että kohta veisimme siltä pois yhden sen omista pennuista.

Pirjo toivotti meidät tervetulleiksi ja jatkoimme suoraan pentujen luo. Kaksi vaaleaa pentua oli jo myyty ja toivoin, että emo saisi pitää edes viimeisen, mustan pennun. Meillä oli mukana Nipsun vanha kuljetuskoppa, johon laitoimme miukuvan pennun. Se yritti karata. Pirjo katsoi verkon takana tapittavaa kissaa hellästi ja sanoi: "Onnea matkaan. Lähettäkäähän sitten kuvia minulle." Äiti lupasi lähettävänsä ja me kannoimme kopan mahdollisimman vakaasti ulos kirpeään pakkasilmaan.

Halusin istua takapenkillä kissan kanssa. Alkumatkan se maukui surkeana ja se tuntui minusta ja äidistä ikävältä, kun ei voinut tehdä mitään sen hyväksi. Loppumatkasta se kuitenkin nukahti ja minä en voinut saada enää katsettani irti siitä.

Ensimmäinen päivä sujui melko kankeasti. Kissaa selvästi pelotti ja sen vanha rohkea olemus oli tiessään. Kun näytimme sille sen hiekkalaatikon, se ei enää uskaltanut tulla sieltä pois. Annoimme sen itsenäisesti tutustua ympäristöön. Kun illalla kävin katsomassa sitä, se ei enää ollutkaan siellä. Lähdin etsimään sitä ja lopulta löysin se sotkuisesta vaatehuoneestamme. Se kyyristeli nurkassa. Annoin sen olla rauhassa ja menin hakemaan sille ruokaa. Laskin kupillisen pennuille tarkoitettua ruokaa vähän matkan päähän sen jaloista. Peruutin taemmas ja kissa uskaltautui ruoan tuoksun perässä kyyristymään aterialle. Istuin lattialla ja katselin, kun se söi.

Annoimme kissalle jostakin syystä nimeksi Donitsi. Se uskaltautui tulemaan ihmisen syliin vasta noin viikon päästä. Olin pettynyt, että tämä ensimmäinen henkilö en ollut minä vaan isä. Isä oli maannut sohvalla katsomassa urheilua, kun Donitsi oli varovasti tassuttanut hänen mahansa päälle ja käpertynyt siihen alkaen nuolla isän partaa. Suloista, eikö?

Veimme sen eläinlääkäriin, jossa kerrottiin sen olevan kolli ja sille tehtiin kolleille tehtävät leikkaukset. Saimme myös tietää, että Donitsilla oli napatyrä ja se täytyisi leikata pois. Leikkaus meni hyvin, mutta sen jälkeen Donitsin mahassa oli kaljuksi ajettu läntti, jonka keskellä oli haava. Kissa ei saanut päästä repimään sitä, joten äiti askarteli sille sukkahousuista haalarin, jota täytyi pitää päällä koko ajan. Voit arvata, ettei Donitsi tykännyt siitä. Se oli hyvin hupsun näköistä. Haava kuitenkin parani ajallaan ja hyvin.

Eräänä keväisenä päivänä päätin mennä Donitsin kanssa ulos. Laitoin sille valjaat ja hihnan, sillä asuimme kaupungissa, eikä täällä kannattanut pitää kissoja vapaana. Se oli kovin varuillaan ulkona ja pinkaisi aina varjosta toiseen. Se katseli lintujen lentoa ja nuuhki kasveja. Sitten nurkan takaa ilmestyi iso koira omistajansa kanssa. Donitsi säikähti hirvittävästi ja pinkaisi pakoon. Hihna loppui kesken ja nykäisi kissaa takaisinpäin. Koira haukkui julmetusti ja sen omistaja yritti saada sitä rauhoittumaan. Näin Donitsin kyyristelemässä roskakatoksen takana ja lähdin ripeästi sen luokse. Koppasin sen syliini ja kannoin sen takaisin talomme rapulle. Sen karvat sojottivat aivan pystyssä. Minua värisytti ajatus, että se olisi päässyt karkuun.

Donitsi on ihana. Se on lempeä ja pitää sylissä olemisesta ja silittelystä. Se on myös leikkisä ja välillä todella villi ja sen leikkiä on hauska katsoa. Se syö kovin paljon ja tykkää nuolla isän partaa. Aina kun olen allapäin, vain sen katsominenkin saa minut taas hymyilemään.

Eräänä päivänä oli todella rankkaa koulussa. Minua oli kiusattu kaikki kuusi kouluvuottani ja tänään se oli tuntunut erityisen pahalta. Laahustin sateessa kotiin ja vedin naamalleni tekohymyn, kun äiti avasi minulle oven. En halunnut puhua äidin kanssa asiasta, koska hän aina hössötti liikaa. Heitin repun maahan ja lysähdin sängylleni. Makasin ilmeettömänä, sillä en jaksanut enää itkeä. Mietin maailman julmuutta ja ihmisten osuutta siihen.

Pienet käpälät tassuttivat huoneeseen. Donitsi hyppäsi jalkopäähäni ja ojensin kättäni sitä kohti. Se loikkasi jalkojeni yli ja tuli puskemaan poskeani. Silitin murheellisesti sen selkää, se alkoi kehrätä onnellisena. Välillä tuntui, että se oli ainoa olento maan päällä, joka ymmärsi minua ja halusi lohduttaa. Makasin siinä pitkään Donu kainalossani. Ehkä kun ystäviä jaettiin, minulle ei ollut riittänyt yhtäkään. Mutta itsekkäiden ja ajattelemattomien ihmisten rinnalle Jumalan luoma kissa sopikin minulle ehkä paremmin. Ehkä Herra oli luonut Nipsun ja Donitsin minulle hyvitykseksi virheestään.

Kesä oli jo pitkällä ja istuin hyvin tylsistyneenä ja hyvin kuumissani parvekkeella. Donitsi leikki onkivavan koholla, mutta pian se kyllästyi ja kierähti selälleen parvekkeellamme olevien isojen muovilaatikoiden varjoon. Laskin lehden, jota olin lukemassa, pöydälle ja lähdin hakemaan lisää mehua.

Täytin lasini keittiössä ja lähdin hitaasti kantamaan sitä kohti parvekettä, koska se oli hyvin täynnä. Äkkiä näin harmaan vilahduksen parvekkeella. Donitsi oli mennyt seisomaan aivan avoimen ikkunan viereen. Pudotin lasin lattialle. Se särkyi ja mehu levisi matolle. Säntäsin kohti Donitsia, mutta se oli liian myöhäistä. Kaikki tapahtui niin nopeasti mutta silti kuin hidastetussa elokuvassa.

Kurkistin ulos ikkunasta, josta Donitsin harmaaraidallinen häntä oli juuri vilahtanut. Näin nurmikolla allani harmaan liikkumattoman hahmon. Parahdin ja ryntäsin takaisin sisälle kastellen sukkani mehusta märällä matolla. "Donitsi putosi parvekkeelta!" minä itkin kysyvän näköiselle Ilpolle, joka oli tullut metelini takia pois huoneestaan. Emme laittaneet edes kenkiä jalkaan, kun juoksimme ulos katsomaan Donitsia. Minua todella pelotti ja voin jo valmiiksi pahoin karmeaa näkyä ajatellessani. Voisiko kissa selvitä elossa pudotessaan kerrostalon toisesta kerroksesta? Vai kohtasiko Donitsi jonkun vielä kauheamman kohtalon, kuin kuolema?

Ilpo juoksi minua nopeammin ja näin hänet jo kyykyssä parvekkeemme alla. En uskaltanut mennä lähemmäs, olin aina pelännyt verta. Hetken kuluttua Ilpo nousi hitaasti ja katsoi minuun. Hän pyyhkäisi punertavat hiukset silmiltään ja sanoi: "Se elää." Kasvoilleni levisi jokin hymyn tapainen ilme, kun toivo minusa heräsi.

Soitimme töissä olevalle äidille, joka neuvoi meitä viemään Donun eläinlääkäriin. Se onneksi sijaitsee samassa korttelissa. Ilpo nosti Donitsin erityisen varovasti syliinsä ja me lähdimme ripeästi lääkäriä kohti. Kissaparka näytti hädin tuskin olevan tajuissaan ja sen

toinen takakäpälä oli taipunut oudosti. Mitä, jos lääkäri pitäisi parempana vaihtoehtona Donitsin lopettamista?

Istuimme koko perheen voimin eläinlääkärin odotushuoneessa. Tai noh, isä ei tietenkään ollut päässyt paikalle, joku tärkeä kokous kuulemma. Donitsi oli leikkauksessa. Lääkärit olivat sanoneet kaiken kääntyvän parhain päin. Kai heihin piti luottaa, olivathan he ammattilaisia. Äiti nousi ylös ja alkoi ravata edestakaisin.

Donitsin leikkaus meni hyvin. Sen jalka parani nopeasti, eikä sillä lääkärin mukaan ollut suuria kipuja. Elämämme jatkui normaalisti. Donitsi oli tapaturman jälkeen aivan yhtä seurallinen ja sympaattinen. Vein sitä ulos lähes päivittäin, sillä siitä se piti, ja mökille mennessämme päästimme sen jopa kulkemaan vapaana. Vietin suurimman osan lomastani sen seurassa. Vain uimaan se ei tullut kanssani, se ei voinut sietää vettä. Donitsi nautti kesästä täysin siemauksin ja niin minäkin.

Yhtenä iltana kävelin metsän reunaan aukealle paikalle, jossa kasvoi niittykukkia. Siellä, kauniissa paikassa auringon kultaisten säteiden syleilyssä, sijaitsi Nipsun hauta. Istahdin sen viereen ja aloin punoa kukkasista seppelettä. Olin miettinyt, mitä mieltä Nipsu olisi siitä, että sain sen tilalle uuden parhaan ystävän. Laskin valmiin seppeleen haudan päälle. Pidin kättäni siinä hetken ja jollakin tavalla, ehkä jotenkin vain pääni sisällä, mutta kuitenkin, tunsin Nipsun maukuvan hyväksyvästi uudelle sydänystävälleni.

Ensimmäisen kerran Nipsun kuoleman jälkeen makoilin nurmikolla ilta-auringossa vierelläni tosiystävä. Ystävä, jolla ei ollut kiire mihinkään luotani, joka jaksoi kuunnella juttujani. Vain yksi, mutta täydellinen sellainen.